

დიარეულ დაავადებათა ეპიდზედამხედველობის შედეგები

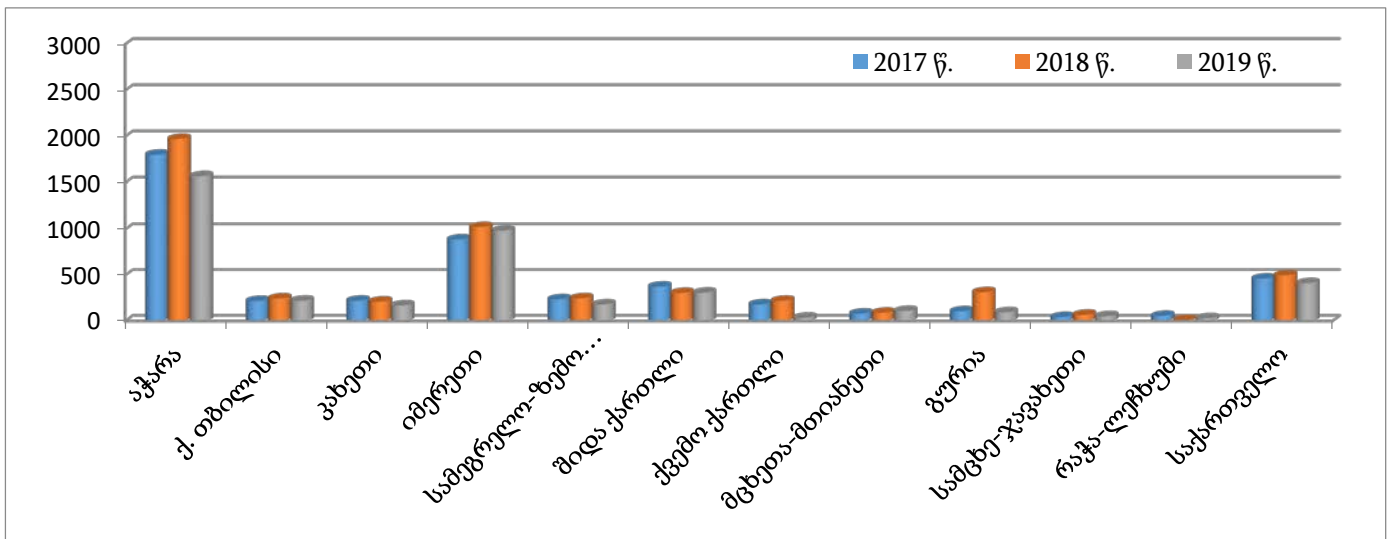
2019 წელი

2019 წელს, საქართველოში დიარეული კლინიკით მიმდინარე დაავადებებზე არსებული ჰოპულაციური ეპიდზედამხედველობისა და ლაბორატორიული შესაძლებლობის გაძლიერების მიზნით, სამ მხარეში: აჭარაში, იმერეთში და შიდა ქართლში, სადაც ამ დაავადებათა ინციდენტობის მაღალი მაჩვენებელი (ეროვნულთან შედარებით) ფიქსირდება, განხორციელდა საყრდენ ბაზებზე დაფუძნებული ეპიდემიოლოგიური და ლაბორატორიული კვლევები. საყრდენ ბაზებზე შერჩეული იყო ქ. ბათუმში, ქ. ქუთაისში და ქ. გორში არსებული სამედიცინო ცენტრები, რომლებიც ახორციელებენ ყველა ასაკობრივი ჯგუფის დიარეული დაავადების მქონე პაციენტების როგორც ამბულატორიულ, ასევე სტაციონარულ მკურნალობას. ლაბორატორიული კვლევები ჩატარდა დკსჯეც-ის სამმართველოს/განყოფილების ლაბორატორიებში და რ. ლუგარის სახელობის სჯ კვლევით ცენტრში.

ერთეულ შემთხვევათა და ეპიდაფეთქებების კვლევები ხორციელდებოდა ადგილობრივი საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრების ეპიდემიოლოგების მიერ. ეპიდაფეთქებების კვლევაში ჩართული იყო სურსათის ეროვნული სააგენტო.

სავარაუდო ინფექციური წარმოშობის დიარეები მხარეების მიხედვით

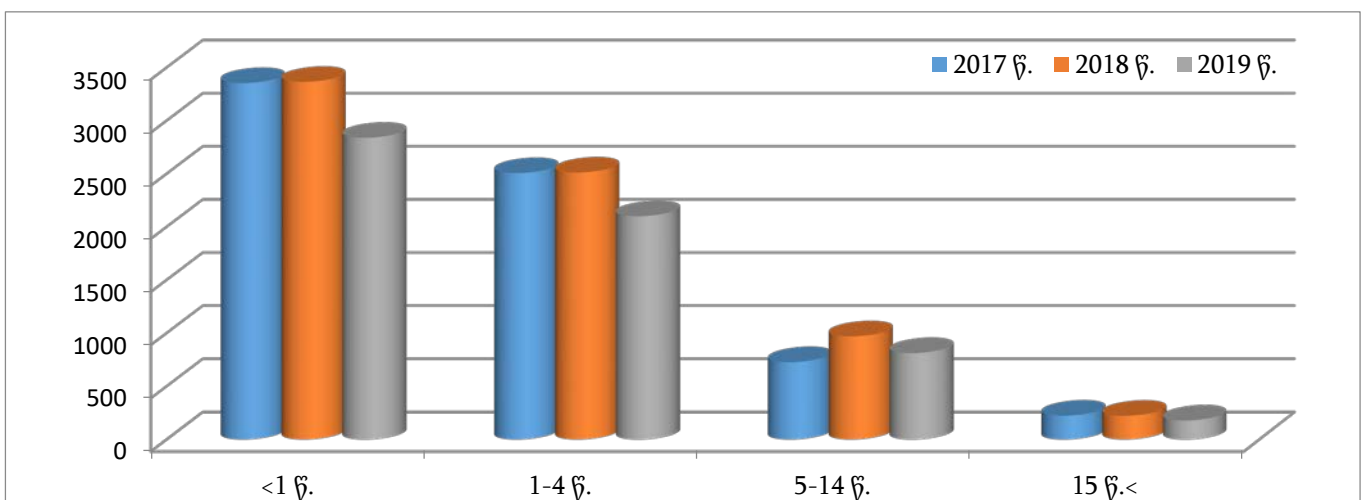
ინციდენტობა 100 000 მოსახლეზე

2019 წელს, ქვეყანაში რეგისტრირებული დიარეით მიმდინარე შემთხვევებიდან (15345 შემთხვევა, ინციდენტობა 411,4) - 10019 (65%) დაფიქსირდა 0-14 წლის ასაკობრივ ჯგუფში. დიარეების მთლიან რაოდენობაში ამ ასაკის ბავშვთა ხვედრითი წილი სამი წლის განმავლობაში, პრაქტიკულად თანაბარია.

სავარაუდო ინფექციური წარმოშობის დიარეები ასაკობრივი ჯგუფების მიხედვით

ინციდენტობა 100 000 მოსახლეზე

კვლევის ძირითად ამოცანებს წარმოადგენდა:

- ბაქტერიოლოგიური ეტიოლოგიის დიარეულ დაავადებათა ერთეული შემთხვევების გამოვლენის გაუმჯობესება;
- ეპიდაფეთქებების დროული გამოვლენისა და რეაგირების ღონისძიებების გაძლიერება;
- დიარეული დაავადებების ეტიოლოგიური აგენტის განსაზღვრა/რეფერალური იდენტიფიცირება;
- ლაბორატორიული შესაძლებლობების გაძლიერება, ხარისხის კონტროლის მართვა/მონიტორინგი;
- ინფექციური აგენტის (*Salmonella*, *Shigella*) ანტიბიოტიკომრძობელობის შესწავლა (დისკ დიფუზიის მეთოდით EUCAST სტანდარტის შესაბამისად);
- ინფექციური აგენტის (*Salmonella*, *Shigella*) მოლეკულური ტიპირების კვლევა (PFGE);
- საზოგადოებრივი ჯანმრთელობისა და სურსათის უვნებლობის სისტემების ერთობლივი და რეგულარული მუშაობის გაძლიერება/NCDC -ისა NFA-ის შორის კოლაბორაციის გაუმჯობესება.

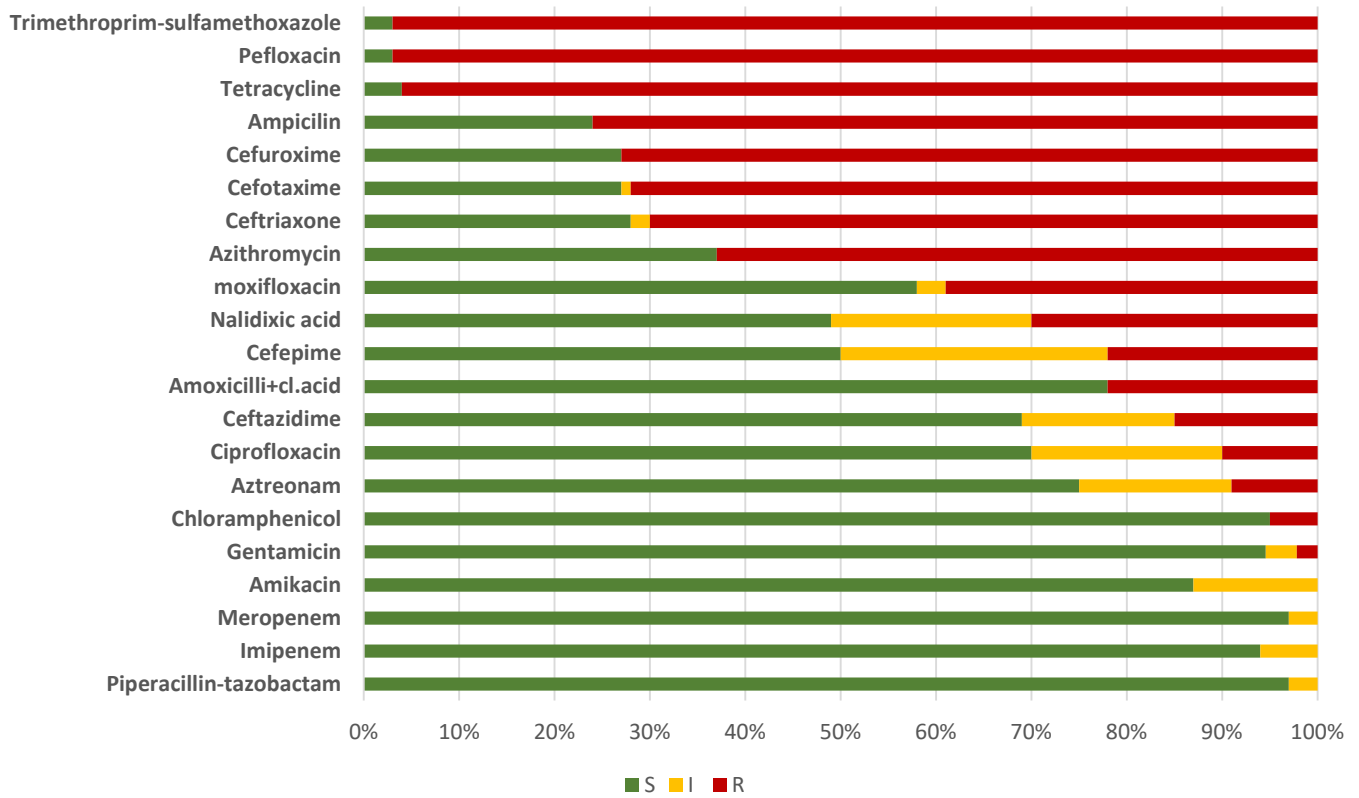
ბაქტერიოლოგიური კვლევის შედეგები, 2019 წელი

VI-X თვე	ნიმუში	Shigella			Salmonella							STEC	Pos #	Pos %
		Sonnei	Flexneri	TOT	Typhimurium	Enteritidis	Arizonae	C gr.	B gr.	spp	TOT			
გორი	134	9	0	9	1	5	1	1	1	0	9	12	30	22%
ქუთაისი	287	20	0	20	0		1			0	1	3	24	8%
ბათუმი	282	15	1	16	2	4	1	1	4	1	13	0	29	10%
სულ	703	44	1	45	3	9	3	2	5	1	23	15	83	12%

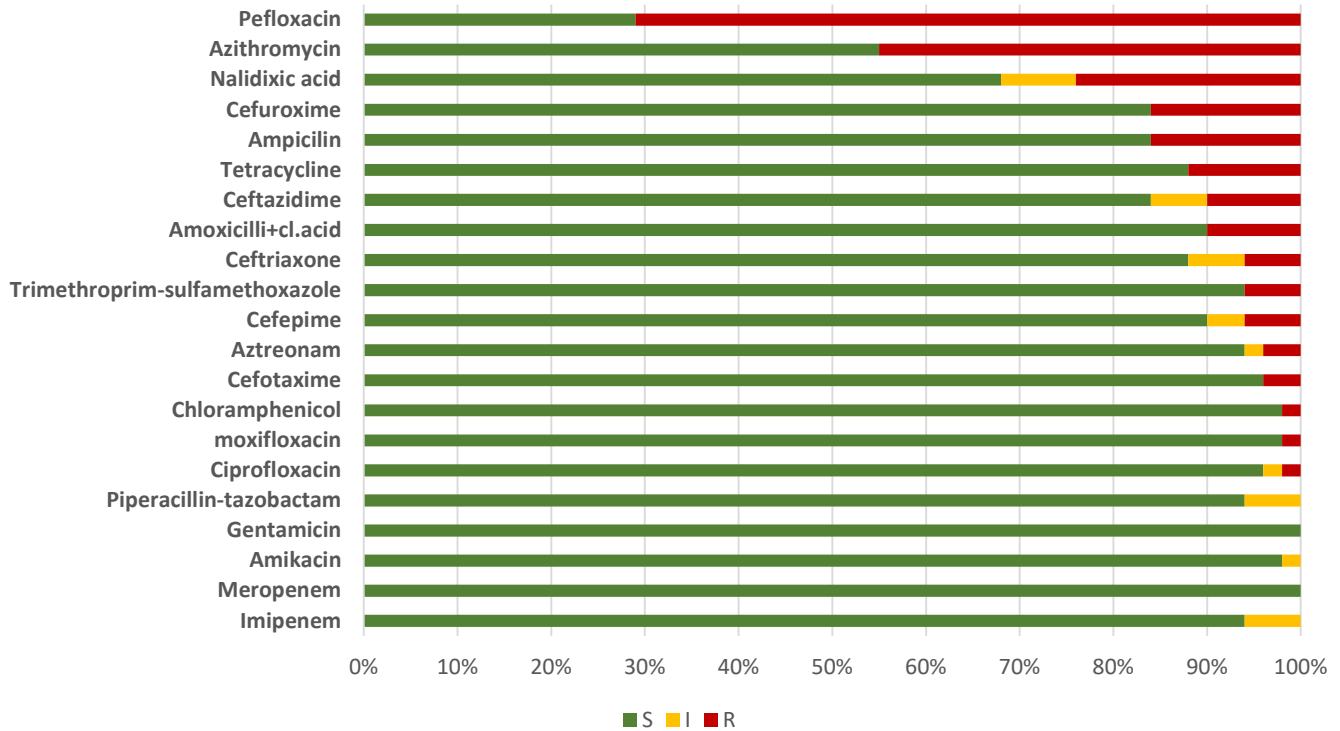
გამოყოფილი კულტურების ანტიმიკრობული მგრძობელობის შედეგები, 2019 წელი

	Shigella sonnei - 115			Salmonella - 51		
	S	I	R	S	I	R
Ampicilin	28 (24%)	0	87 (76%)	43 (84%)	0	8 (16%)
Amoxicilli+cl.acid	90 (78%)	0	25 (22%)	46 (90%)	0	5 (10%)
Piperacillin-tazobactam	111 (97%)	4 (3%)	0	48 (94%)	3 (6%)	0
Cefotaxime	31 (27%)	1 (1%)	83 (72%)	49 (96%)	0	2 (4%)
Cefepime	58 (50%)	32 (28%)	25 (22%)	46 (90%)	2 (4%)	3 (6%)
Ceftazidime	79 (69%)	19 (16%)	17 (15%)	43 (84%)	3 (6%)	5 (10%)
Ceftriaxone	32 (28 %)	2(2%)	81 (70%)	45 (88%)	3 (6%)	3 (6%)
Cefuroxime	31 (27%)	0	84 (73%)	43 (84%)	0	8 (16%)
Imipenem	108 (94%)	7 (6%)	0	48 (94%)	3 (6%)	0
Meropenem	111 (97%)	4 (3%)	0	51 (100%)	0	0
Aztreonam	86 (75%)	18 (16%)	11 (9%)	48 (94%)	1 (2%)	2 (4%)
Ciprofloxacin	80 (70%)	23 (20%)	12 (10%)	49 (96%)	1 (2%)	1 (2%)
Moxifloxacin	67 (58%)	3 (3%)	45 (39%)	50 (98%)	0	1 (2%)
Nalidixic acid	57 (49%)	24 (21%)	34 (30%)	36 (70%)	3 (6%)	12 (24%)
Pefloxacin	4 (3%)	0	111 (97%)	15 (29%)	0	36 (71%)
Amikacin	100 (87%)	15 (13%)	0	50 (98%)	1 (2%)	0
Gentamicin	110(95%)	3 (3%)	2 (2%)	51(100%)	0	0
Azithromycin	43 (37%)	0	72 (63%)	28 (55%)	0	23 (45%)
Tetracycline	5 (4%)	0	110 (96%)	45 (88%)	0	6 (12%)
Chloramphenicol	109 (95%)	0	6 (5%)	50 (98%)	0	1 (2%)
Trimethoprim-sulfamethoxazole	3 (3%)	0	112 (97%)	48 (94%)	0	3 (6%)

Shigella sonnei N 115

Salmonella N 51

პროექტის ფარგლებში გამოყოფილი კულტურების ანტიმიკრობული მგრძობელობის შესწავლით გამოიკვეთა *Shigella sonnei*-ს მაღალი რეზისტენტობა ბაქტერიული დიარეული დაავადებების სამკურნალოდ მოწოდებული ძირითადი ანტიბიოტიკების მიმართ (**Trimethoprim/sulfametaxazole 97%**, **Ceftriaxone 70%**, **Azithromycin 63 %**, **Ciprofloxacin-10%**).

პროექტის ფარგლებში მიღებული შედეგები:

- შეიქმნა ზოგადი სურათი ქვეყანაში გავრცელებული ბაქტერიული ენტეროპათოგენების შესახებ და განხორციელდა ადექვატური პრევენციული ქმედებები;
- შესწავლილი იქნა 18 ჯგუფური შემთხვევა;
- განისაზღვრა ანტიმიკრობული პრეპარატების მიმართ მგრძობელობის სპექტრი: გამოვლინდა ESBL („გაფართოებული სპექტრის ბეტა-ლaktამაზა“) შტამები- **Shigella** - 84 (97%), **Salmonella** - 3 (6%);
- PFGE* მეთოდით კულტურების მოლეკულური ტიპირებით შესამდებელი გახდა ცალკეული შემთხვევების ერთმანეთთან დაკავშირება და ამით სავარაუდო ეპიდაფეთქებების გამოვლენა;
- PFGE კვლევით გამოიკვეთა ასევე ქვეყანაში მოცირკულირე პათოგენების „ფონური“ და იშვიათი ქვეტიპები.

ქვეყანაში რეგისტრირებული დიარეით მიმდინარე შემთხვევათა მაღალი ინციდენტობის ფონზე, ბაქტერიოლოგიური ეტიოლოგიის დიარეების ხვედრითი წილის განსაზღვრისთვის მნიშვნელოვანია ფეკალის ბაქტერიოლოგიური კვლევის ჩატარება.

ბუნებრივია, გამომწვევის იზოლაციის გარეშე ვერ მოხერხდება მიკრობის ანტიბიოტიკების მიმართ მგრძობელობის განსაზღვრა, რაც საბოლოოდ აისახება სწორი მკურნალობის ტაქტიკის შერჩევასა და მის ეფექტურობაზე.

შენიშვნა:

- ✓ * PFGE - გელ-ელექტროფორეზი პულსირებად ველში წარმოადგენს მოლეკულურ ე. წ. “დნმ ანაბეჭდის” მეთოდს, დღემდე განიხილება როგორც მრავალი პათოგენური მიკროორგანიზმის ქვეტიპირების "ოქროს სტანდარტი". გამოიყენება ბაქტერიების შიდა სახეობრივი კლასიფიკაციის მიზნით.
- ✓ ანტიბიოტიკომგრძობელობის კვლევის შედეგში გაერთიანებულია საყრდენი ბაზებისა და ქ. თბილისის ბავშვთა ინფექციური კლინიკური საავადმყოფოდან მიღებული **Shigella**-ს და **Salmonella**-ს კულტურების კვლევის შედეგი, 2019 წ.

✚ დიდი მადლობა ქ. თბილისის ბავშვთა ინფექციურ კლინიკურ საავადმყოფოს თანამშრომლობისთვის!!

პროექტი: საზოგადოებრივი გლობალური ჯანმრთელობის დაცვა და გაუმჯობესება, ზეგავლენა საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ჩამოყალიბებასა და გაძლიერებაზე - დიარეით მიმდინარე დაავადებების ზედამხედველობა, შემთხვევებისა და ეპიდაფეთქებების გამოვლენის, მათზე რეაგირებისა და პრევენციის გაძლიერება” 1U19GH000963-04 (GHSA), CDC, 2019

Project: PROTECTING AND IMPROVING PUBLIC HEALTH GLOBALLY: BUILDING AND STRENGTHENING PUBLIC HEALTH IMPACT, ENTERIC (diarrheal disease) SURVEILLANCE , Strengthening detection, response and prevention of enteric diseases, outbreak detection and response in Georgia, 1U19GH000963-04 (GHSA), CDC, 2019